

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Ніна Львова, 1980 року народження, громадянка України, освіта вища, у 2002 році закінчила Одеську державну академію харчових технологій, а у 2007 році закінчила Одеську національну юридичну академію за спеціальністю «Правознавство», здобувши диплом магістра з відзнакою. У 2021 році розпочала навчання в аспірантурі Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України». У 2025 році виконала акредитовану освітньо-наукову програму 051 «Економіка». Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом директора Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України», м. Одеса, від «11» липня 2025 року № 33 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради Тетяни УМАНЕЦЬ, доктора економічних наук, професора, завідувачки відділу розвитку підприємництва Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України»;

рецензентів: Валерія ГОРЯЧУКА, доктора економічних наук, професора, старшого наукового співробітника відділу розвитку регіональних економічних систем Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України»;

Наталії КЛЄВЦЕВИЧ, кандидата економічних наук, старшого наукового співробітника відділу розвитку підприємництва Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України»;

офіційних опонентів: Назарія ПОПАДИНЦЯ, доктора економічних наук, старшого дослідника, заступника директора з науково-педагогічної роботи ВСП «Навчально-науковий інститут просторового планування та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка»;

Анастасії БЕЗХЛІБНОЇ, доктора економічних наук, доцента кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка»

на засіданні «29» серпня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Ніні Львовій на підставі публічного захисту дисертації «Теоретико-методичне забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в контексті цифровізації» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано у Державній установі «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України», м. Одеса.

Науковий керівник - Олександр ЛАЙКО, доктор економічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що є завершеною науковою працею, у якому запропоновано нове вирішення наукової задачі забезпечення конкурентоспроможності регіонів України в умовах глибоких трансформаційних змін, спричинених цифровізацією економіки.

Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

У дисертаційній роботі чітко окреслено мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження, а також наведено характеристику методичного інструментарію, що забезпечує належний рівень наукової обґрунтованості отриманих результатів. Структура дисертації відповідає типовим вимогам до оформлення науково-кваліфікаційної роботи. Оформлення рукопису здійснено державною мовою, згідно з чинними нормативними вимогами до написання дисертацій. У роботі наявні всі необхідні елементи, передбаченні пунктом 6 Порядку, зокрема: обґрунтування наукової новизни, формулювання практичного значення результатів, зазначення апробації результатів дослідження на наукових конференціях і в публікаціях, що відповідають вимогам Постанови.

Результати роботи відображено у 19 публікаціях, з них: 3 – розділи у колективних монографіях, 5 – у фахових наукових виданнях України, 2- у виданнях європейських країн, у вигляді тез у збірниках наукових праць міжнародних і всеукраїнських конференцій опубліковано 9 робіт.

У зазначених роботах, опублікованих у відкритому друці, повністю розкриті основні наукові результати, що становлять суть дисертаційної роботи. Усі публікації підготовлено за темою дисертаційної роботи, що підтверджується відповідністю їх змісту структурним елементам дисертації.

Найбільш вагомими з них є:

Монографії/ розділи у монографіях (підручниках):

1. Львова, Н.В. (2022). Основні тенденції цифрової трансформації в Україні та світі. *Ексабайтова економіка: підручник* / За наук. ред. І.Л Татомир, Ю. О. Шульжика. Трускавець: Посвіт. с. 286-290. (*Особистий внесок здобувача: визначено переваги диджиталізації та можливості держави для впровадження цифрових інновацій, підвищення конкурентоспроможності та створення привабливих умов для економіки в цілому*).

Статті у наукових фахових виданнях України

2. Львова, Н.В., Лайко, О.І. (2024). Цифрові інновації та конкурентоспроможність регіональних економічних систем: концептуально-методичний аспект. *Економічні інновації*. Том. 26, Вип. 4 (93) С. 141-157 [https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.4\(93\).141-157](https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.4(93).141-157)

3. Львова, Н. В. (2024). Вплив бюджетної політики на конкурентоспроможність економіки України: аналіз, моделювання та перспективи розвитку. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. №12.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14629895>. Режим доступу: <https://econ.p.com.ua/index.php/journal/article/view/258>

4. Скороход, І. П., Львова, Н. В., & Смаглий, А. О. (2025). Взаємозв'язок інноваційних стратегій і збереження людського капіталу в Україні в умовах відновлення економіки. *Здобутки економіки: перспективи та інновації* (14). С. 1-19. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14754329> (*Особистий внесок здобувачки: систематизовано дані щодо стратегій збереження людського капіталу в умовах економічного відновлення та використання інноваційних технологій для цього в Україні, а також узагальнення отриманих результатів*).

5. Львова, Н. В. (2024). Математичне моделювання показників конкурентоспроможності для післявоєнного розвитку. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*, (43), 173-181. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14605055> Режим доступу: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1475/1286>

6. Львова, Н. В. (2024). Математичне моделювання параметричного чисельного експерименту за критерієм конкурентоспроможності. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. Том 2 №14. 448-464 DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0240>. Режим доступу: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/365>

Статті у періодичних наукових виданнях держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку, та Європейського Союзу:

7. Lvova, N. (2025). Digitalization as a factor of increasing regional economic systems competitiveness in the context of post-war reconstruction of Ukraine «*Věda a perspektivy*», №1(44) – p.25-35

DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-1\(44\)-25-35](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-1(44)-25-35).

Режим доступу: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/18882>

8. Lvova, N. (2024). Business Processes Productivity and Stability Increasing: the Role of Digital Transformations. *Global Prosperity*, 4(4), 17–25. Режим доступу: <https://www.gprosperity.org/index.php/journal/article/view/143/118>

У дискусії взяли участь голова, офіційні опоненти, рецензенти та висловили зауваження:

Голова разової спеціалізованої вченої ради Тетяна УМАНЕЦЬ, доктор економічних наук, професор, завідувачка відділу розвитку підприємництва Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України». Зауваження:

1. В ході опису запропонованих здобувачкою механізмів та інструментів стимулювання конкурентоспроможності регіонів України в контексті цифровізації та протистояння викликам війни, необхідності повоєнного відродження (зокрема в підрозділі 3.1, сторінки 163-175) варто було б більше уваги приділити засобам покращення інформаційного, статистичного забезпечення процесів регіонального економічного розвитку. Об'єктивним є факт того, що цифрове забезпечення процесів збору і обробки статистичної інформації є вкрай необхідним для сучасних реалій розвитку

економіки територіально-господарських систем, наприклад, відсутня система збору статистики на рівні районів та субрегіональних утворень (мікро-, макро-регіони) та на рівні територіальних громад. Сама здобувачка в роботі, на сторінках 125-126, зазначає, що бракує статистичних спостережень за економічним розвитком територіальних утворень на рівні районів, мікро- та макро-регіонів. Однак в 3-му розділі чомусь окремих обґрунтованих пропозицій щодо запровадження цифрових інструментів забезпечення збору і обробки статистики на зазначених рівнях немає.

2. В розділі 3 дисертаційної роботи, зокрема на сторінці 175 йдеться про необхідність підпорядкування вибірок статистичних даних закону нормального розподілу чисел. Однак реалії сучасності та перспективи повоєнного відновлення характеризуються неоднорідністю і неоднозначністю. Можливо, варто було б розглянути інші методи аналізу і обробки даних, які здатні обґрунтувати і опрацювати наявні екстремуми серед показників конкурентоспроможності та бюджетного процесу в частині впливу на конкурентоспроможність регіону. Наприклад, різні варіації із застосуванням ступеневих функцій, що дозволило б більш обґрунтовано підійти до опису реалій соціально-економічних процесів в умовах війни і повоєнного відродження із застосуванням інструментів цифровізації.

3. В підрозділах 3.2 і 3.3 дисертації доволі потужно застосовано математичний інструментарій і методи моделювання впливу структури витрат бюджетів на конкурентоспроможність регіону (держави, громади). Математики навіть забагато в 3-му розділі. Однак не завжди достатньо пояснень щодо змісту і значущості формул і графіків з точки зору економіки регіону або країни. Зокрема, в таблицях 3.5, 3.6 на сторінках 186-187 фактори x_1, x_2, \dots, x_5 варто було б розшифрувати, назвавши їх відповідними економічними категоріями.

Офіційний опонент Назарій ПОПАДИНЕЦЬ, доктор економічних наук, старший дослідник, заступник директора з науково-педагогічної роботи ВСП «Навчально-науковий інститут просторового планування та перспективних технологій Національного університету «Львівська політехніка». Зауваження:

1. Дисертанткою у п. 1.1 (с. 30–60) подано надзвичайно широкий і змістовний огляд еволюції поняття «конкурентоспроможність» та різних наукових підходів до його трактування, проте відчутною є відсутність систематизованого критичного аналізу наведених концепцій з урахуванням сучасних викликів цифрової трансформації, євроінтеграції та повоєнного відновлення економіки України. Доцільно було б узагальнити класичні, неокласичні, поведінкові та функціональні підходи шляхом компаративного аналізу, виокремивши їхні сильні та слабкі сторони, ступінь релевантності до сучасних умов функціонування регіональних економічних систем та можливості адаптації до національних реалій. Такий підхід дозволив би не лише розширити теоретико-методологічну базу дослідження, але й обґрунтувати необхідність формування новітньої інтегративної концепції конкурентоспроможності, яка б враховувала фактори воєнної агресії, деструктивних ризиків, цифровізації та потреби у зміцненні економічної

спроможності регіонів.

2. У п. 1.3 дисертації (с. 78–101) подано широкий огляд сучасних тенденцій цифрової трансформації та її впливу на конкурентоспроможність регіонів, однак бракує систематизованого аналізу ефективності впровадження цифрових інструментів саме в українських реаліях у порівнянні з практиками інших країн. На наш погляд потребує поглиблення критичне оцінювання результативності вже реалізованих ініціатив, таких як «Дія», «Дія.Цифрова громада», правовий режим «Дія Сіті» та інших державних платформ, з позицій їхнього впливу на розвиток регіональних економічних систем, зниження диспропорцій між громадами, забезпечення економічної стійкості у повоєнних умовах. Крім того, доцільно було б розширити аналіз ризиків цифровізації – нерівномірності доступу до цифрових сервісів у громадах, кіберзагроз, недостатності цифрових компетентностей кадрів – та запропонувати концептуальні підходи до їхньої мінімізації. Важливим є також поглиблене обґрунтування методів оцінювання впливу цифровізації та штучного інтелекту на показники конкурентоспроможності регіонів, що дозволило б не лише констатувати позитивний або негативний вплив, а й визначати конкретні напрями та інструменти, здатні забезпечити стійке соціально-економічне зростання на регіональному рівні в умовах війни та відновлення.

3. Дисертанткою у п. 2.1 (с. 107–124) представлено розгорнутий аналіз еволюції методологічних підходів до оцінювання конкурентоспроможності регіонів, однак спостерігається певна фрагментарність у систематизації сучасних методик та відсутність критичного аналізу їх придатності для застосування в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення. Потребує уточнення логічний зв'язок між традиційними підходами (GCI, індекси ОЕСР, індикатори ВВП) та авторською системою індикаторів, щоб чіткіше показати, у чому полягає її відмінність та addedvalue. Необхідно також розширити обґрунтування доцільності включення до запропонованого методичного базису цифрових індикаторів (індекс цифрової трансформації, показники е-демократії, діджиталізації управління) та показників адаптивності до зовнішніх викликів (зокрема безпекового характеру), оскільки ці аспекти є критичними для сучасної регіональної політики.

4. Автором представлено обґрунтування механізму забезпечення конкурентоспроможності регіонів в умовах сучасних викликів, однак спостерігається надмірна описовість та повторюваність окремих положень без належного поглиблення аналітичної складової (п. 3.1, с. 163–175). Доцільно деталізувати зв'язок кожного з визначених пріоритетів із конкретними факторами конкурентоспроможності, окресленими у другому розділі, на рівні кількісних та якісних показників. Окремої уваги потребує апробація запропонованого механізму на прикладі пілотних регіонів для підтвердження його практичної значущості та верифікації логіко-структурної схеми (рис. 3.1, 3.2, 3.3). Слабким місцем залишається недостатня конкретизація показників ефективності функціонування інтерактивних платформ та інструментів міжмуніципального співробітництва, що ускладнює можливість їхнього подальшого моніторингу та оцінювання в динаміці.

5. У п. 3.2 (с. 175–185) дослідження представлено інструментарій економічного експерименту щодо фінансово-бюджетного стимулювання конкурентоспроможності регіонів, однак спостерігається надмірна описовість методологічних положень без належної логічної структуризації. На наш погляд потребує уточнення механізм інтеграції запропонованого статистичного аналізу варіаційних рядів у комплексний підхід до цифровізації процесу бюджетного планування, зокрема щодо побудови інтерактивного модуля ухвалення рішень.

6. У роботі недостатньо уваги приділено аналізу нормативно-правового поля щодо забезпечення конкурентоспроможності регіонів. А це б дозволило подати картину поетапного сучасного стану розвитку регіонів із визначенням ефективності впливу того чи іншого нормативно-правового акту.

Офіційний опонент Анастасія БЕЗХЛІБНА, доктор економічних наук, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка». Зауваження:

1. В концепції рекурсивної залежності конкурентоспроможності громад, районів від передумов, сформованих на обласному та національному рівнях (і в зворотному напрямку) (сторінки 49, 131-132) дисертанткою не вказано за рахунок яких саме факторів відбувається реалізація такого взаємного впливу. Дослідження таких факторів в контексті сучасних викликів повоєнного відродження та додаткових можливостей, які надає цифровізація, а також з врахуванням перспектив імплементації європейських норм регіональної економічної політики було б корисним як з теоретичної, такі з прикладної точок зору. Формалізація ступеню, характеру і сили такого впливу може стати основою для створення факторних моделей опису процесів взаємного впливу конкурентоспроможності локальних, регіональних економічних систем з національною, що має, в свою чергу, стати своєрідним логічним ядром для застосування через інструменти цифровізації та платформи інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень.

2. У сформульованих рекомендаціях за результатами моделювання для Одеської області (щодо перерозподілу бюджетних витрат з метою підвищення конкурентоспроможності регіону) недостатньо обґрунтовано потенційні соціально-економічні наслідки скорочення фінансування охорони здоров'я та освіти, особливо у післявоєнний період, коли відновлення

людського капіталу та соціальної інфраструктури є критично важливими (с.202-204). Крім того, не розкрито, чи відповідає запропонована структура витрат стратегічним документам регіонального розвитку та забезпечення конкурентоспроможності. Доцільним видається доповнити модель аналізом довгострокових ризиків та альтернативних сценаріїв фінансування, які б збалансовували економічну, екологічну та соціальну складові конкурентоспроможності.

3. Додаткового обґрунтування потребує обрання валового випуску як результуючого показника конкурентоспроможності, який застосовано в підрозділах 3.2 і 3.3 (зокрема, на сторінках 185-186, 193-194) при

моделюванні залежності конкурентоспроможності від структури видаткової частини бюджетів на регіональному, місцевому, національному рівнях. З одного боку, застосування даного показника є виправданим з точки зору інформаційної доступності і універсальності, але з іншого боку в дослідженні вже є показник в 2 розділі, розрахований за авторською методикою як інтегральна характеристика конкурентоспроможності регіонів (в Таблиці 2.2 на стор. 127), але він не використаний в підрозділах 3.2 та 3.3 дисертації. До того ж доцільно було б узгодити вибір результуючого показника з урахуванням регіональної специфіки, зокрема особливих викликів прифронтових територій, оскільки їхній стан та динаміка розвитку можуть суттєво впливати не лише на фактичний рівень конкурентоспроможності окремих регіонів, але й на інтегральні показники національної конкурентоспроможності загалом.

4. Авторська ідея оцінювати вплив на конкурентоспроможність видаткової частини бюджету є новою і оригінальною ідеєю (сторінки 175-178), оскільки класично вплив на конкурентоспроможність прийнято оцінювати через дохідну частину бюджету. Однак такий підхід потребує додаткового обґрунтування, оскільки результати емпіричного дослідження свідчать про наявність протиріч в методі оцінювання впливу структури видаткової частини місцевих та державного бюджетів на рівень конкурентоспроможності. Так, дані розрахунків і їхня візуалізація через графіки свідчать про наявність суттєвих екстремумів в розрахункових моделях (сторінки 188-190, 197-201). Мабуть, для повноцінної реалізації пропонованого підходу до моделювання впливу структури видатків бюджету на показник конкурентоспроможності потрібні додаткові алгоритми і підготовчі процедури, оскільки застосування первинних статистичних даних не дозволяє досягти прийнятної міри точності застосування даного методу.

5. У підрозділі 3.1 дисертації, під час обґрунтування інструментарію цифрових платформ сприяння економічному співробітництву територіальних громад (с. 172-173), не приділено належної уваги проблематиці забезпечення конкурентоспроможності прифронтових громад та регіонів. Такі громади мають власні специфічні виклики, зумовлені безпековим фактором як у довоєнний, так і у післявоєнний період відновлення. У сучасних умовах збройної агресії попит у цих громадах часто спрямований передусім на проекти з відновлення соціальної та критичної інфраструктури, тоді як до реалізації довгострокових ініціатив економічного співробітництва, що потребують значних інвестицій і тривалого часу, громади звертаються рідше. Для більш обґрунтованого визначення доцільності і змісту запропонованого інструментарію доцільно було б провести попередні дослідження, наприклад, соціологічне опитування серед представників прифронтових та інших територіальних громад або офіційний запит до профільного міністерства щодо актуальних потреб та пріоритетів.

6. Проведений в роботі аналіз зарубіжного досвіду цифрового забезпечення конкурентоспроможності регіонів подано дещо обмежено. Доцільно було б розширити огляд практик країн ЄС чи ОЕСР з акцентом на

цифрові індикатори (підрозділ 1.3) та здійснити компаративний аналіз у порівнянні з українським досвідом з метою виявлення найефективніших інструментів, релевантних умовам України. Такий підхід дозволив би не лише виявити спільні та відмінні риси у застосуванні цифрових технологій для підвищення конкурентоспроможності, але й сформулювати рекомендації щодо адаптації кращих міжнародних практик до національної та регіональної специфіки, зокрема з урахуванням викликів, пов'язаних із повоєнним відновленням.

Рецензент Валерій ГОРЯЧУК, доктор економічних наук, професор, старший науковий співробітник відділу розвитку регіональних економічних систем Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України». Зауваження:

1. В ході розробки концептуальних засад і методу ідентифікації цифровізації як ключового фактору забезпечення регіональної конкурентоспроможності (підрозділ 1.3 дисертації, стор. 86-101) недостатньо обґрунтованим залишається саме поняття цифровізації, її сенс як категорії в сфері економічних досліджень і як такої, що має безпосередній вплив на конкурентоспроможність регіонів. Можливо варто було б здійснити семантичний аналіз категорії цифровізації як драйвера економічного розвитку.

2. Спірним моментом залишається трактування сутності конкурентоспроможності як категорії, що характеризує здатність регіональних економічних систем до спільного подолання зовнішніх викликів (стор. 52). Втрачається сам сенс конкурентоспроможності як здатності до боротьби з подібними суб'єктами. Відбувається дещо підміна поняття конкурентоспроможності безпосередньо спроможністю регіональних економічних систем, громад до розвитку, безпеки тощо.

3. Незважаючи на те, що результати застосування методичного підходу до обчислення конкурентоспроможності регіонів України на засадах цифровізації та в безпековому, і економічному вимірах дають цікаві результати і предмет для подальшого аналізу, недостатньо обґрунтованим залишається обрання саме таких індикаторів як застосовані в методиці для проведення розрахунків (табл. 2.2, стор. 127).

4. Отримані результати моделювання залежності рівня конкурентоспроможності від зміни структури видаткової частини бюджету регіону (громади, держави) свідчать про необхідність суттєвої зміни структури видаткової частини бюджету, наприклад, Одеської області (рис. 3.26, стор. 203) чи навіть бюджету держави (стор. 195, рис. 3.20). Але такі рішення належним чином у висновках до даних результатів дослідження не були обґрунтовані. І взагалі висновки до третього розділу є важливими, але в окремих випадках вони є надто загальними. Варто деталізувати вплив цифрових індикаторів на розподіл міжбюджетних трансфертів.

5. Застосований інструментарій моделювання впливу структури видаткової частини бюджету регіону на його конкурентоспроможність (рівняння залежностей на сторінках 193 та 201) потребує додаткового обґрунтування з точки зору визначення економічної сутності взаємного

впливу факторів і явищ. Так, для факторів моделі варто було б чітко визначити те, які основні обмеження має розроблена модель оцінювання конкурентоспроможності регіонів, і як їх треба враховувати при застосуванні методу на практиці.

6. В ході обґрунтування економічних інструментів, які мають застосовуватись для стимулювання економічного співробітництва територіальних громад в Україні (стор. 170) здобувачкою висунуто пропозицію щодо часткової заміни реверсних дотацій, що справляються із бюджетів успішних громад, інвестиційними угодами, адміністрування яких здійснюватиметься за допомогою цифрових інструментів і платформ, однак не наведено детального пояснення того, в якій частині має відбутись така заміна і чи не призведе це до розбалансування державної системи горизонтального вирівнювання спроможності громад.

Рецензент Наталя КЛЄВЦЕВИЧ, кандидат економічних наук, старший науковий співробітник відділу розвитку підприємництва Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України». Зауваження:

1. Розроблений дисертанткою метод ідентифікації взаємного впливу цифровізації з рівнем конкурентоспроможності та економічного розвитку регіону (громади) базується на застосуванні матриці парної кореляції факторів конкурентоспроможності (Табл. 2.3, стор. 132), серед яких сильним позитивним впливом на індекс цифрової трансформації характеризується показник видатків на утримання апарату управління на одного мешканця в регіоні (громаді). Однак зростання видатків на адміністративно-управлінські цілі, в тому числі на заходи цифровізації не має бути надмірним. Дисертантці варто було б обґрунтувати певні раціональні діапазони обмеження обсягів таких видатків на кожного мешканця, тобто вивести певний норматив.

2. Хоча дисертація містить глибокий аналіз вітчизняного досвіду конкурентоспроможності і цифровізації (в підрозділі 1.3, сторінки 78-100), міжнародний порівняльний компонент представлено дещо неповно. Так, основний акцент зроблено на розвинені країни, США, на аналітику Світового банку, ОЕСР, ЄС, ООН. Розгляд прикладів країн Центрально-Східної Європи, зокрема Польщі, Словаччини або Естонії, які мають успішний досвід цифровізації регіонального управління, значно підсилив би аналітичну базу та підтвердив релевантність запропонованих авторкою підходів.

3. Окремого доопрацювання потребує логіко-структурна схема запропонованого механізму цифрового забезпечення (сторінка 166, рис. 3.1). Вона окреслена на загальному рівні, однак бракує візуалізації взаємозв'язків між елементами системи. Так, елементів представлено багато, можливо, рівень деталізації є зavelиким, однак взаємозв'язки між окремим елементами системи забезпечення конкурентоспроможності регіональних систем в контексті повоєнного відновлення євроінтеграції та цифровізації або між блоками елементів системи не обґрунтовані

достатньою мірою. Наприклад, сутність і характер впливу результатів моніторингу рівня конкурентоспроможності регіонів на положення інституціональної рамки в сфері забезпечення регіональної конкурентоспроможності та цифровізації, було б доречно обґрунтувати окремо. Так, результати моніторингу рівнів конкурентоспроможності областей України, наведені авторкою в 2-му розділі роботи, мають ґрунтовні цікаві висновки, а от відповідних рекомендацій до нормативного базису за результатами моніторингу, опису впливу на економічні відносини і взаємозв'язки, що при цьому виникають, бракує. Це могло б покращити її прикладну зрозумілість для потенційних користувачів

- управлінців, аналітиків, громадських діячів.

4. Також у дисертації варто було б більш детально здійснити опис ризиків цифрової трансформації, зокрема в аспектах цифрового розриву між регіонами, кіберзагроз, нестачі ІТ-кадрів на рівні ОТГ та низької цифрової грамотності серед управлінського персоналу. Аналіз ризиків та бар'єрів є важливою складовою при розробці стратегій цифрового розвитку.

5. В підрозділах 3.2 та 3.3 дисертації в ході обґрунтування методу чисельного експерименту щодо визначення впливу структури видаткової частини місцевих (центрального) бюджетів на результуючий показник конкурентоспроможності, виражений через валовий випуск, отримані результати моделювання, які свідчать про можливість застосування методу в теорії та практиці як такого, що працює, однак в деяких випадках точність моделювання є невисокою, отримуємо рівняння і графіки, розрахункові дані за якими суттєво відрізняються від фактичних (зокрема, рис.3.16,3.19), в той час як у випадках з іншими факторами впливу (рис. 3.15, 3,17, 3,18) модель краще налаштовується і видає більш точні результати в останні роки досліджуваних періодів. Не вистачає при цьому обґрунтування рекомендацій по налаштуванню таких моделей в практиці. Тобто мали б бути розроблені здобувачкою алгоритми поводження з даними моделями, зокрема, щодо попередньої обробки даних, спрямовані на підвищення точності моделювання і прикладної придатності даного методу, саме для актуальних (найчастіше останніх за часом) періодів дослідження конкурентоспроможності та для подальшого прогнозування.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Ніні ЛЬВОВІЙ** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Тетяна УМАНЕЦЬ